

Z á z n a m

z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny

Jednání Rady vlády pro národnostní menšiny se uskutečnilo dne 13. listopadu 2007 od 11:00 hod. v Úřadu vlády (nábř. E. Beneše 4, místnost č. 147).

Přítomní členové Rady:

MUDr. Džamila Stehlíková (ministřyně vlády pro lidská práva a národnostní menšiny, předsedkyně Rady), Ing. Jan Málek (náměstek ministra financí), Mgr. Martin Moulis (náměstek ministra spravedlnosti), Mgr. Zuzana Gáborová (zástupkyně Veřejného ochránce práv), RNDr. Jindřich Kitzberger (náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy), Ing. Jan Litomiský (vládní zmocněnec pro lidská práva), Ing. Michal Petřík (Kancelář prezidenta republiky), Ladislav Furiš (zástupce chorvatské menšiny), Anna Hyvnarová (zástupkyně maďarské menšiny), Ing. Erich Lederer (zástupce německé menšiny), Mgr. Tadeusz Wantuła (zástupce polské menšiny), Eva Bajgerová, Julius Kliment, DiS, (zástupci romské menšiny), Ing. Igor Zolotarev (místopředseda Rady, zástupce ruské menšiny), Ing. Antonis Epikaridis (zástupce řecké menšiny), PhDr. Radovan Čaplovič, PhDr. et PhMr. Štefan Medzihradský a Mgr. Vladimír Skalský (zástupci slovenské menšiny), Karin Kubešová (zástupkyně srbské menšiny), Mgr. Olga Mandová (zástupce ukrajinské menšiny).

Přítomní hosté:

JUDr. Tomáš Kraus (zástupce židovské komunity), BcA. Miroslav Koranda (poradce ministřyně vlády pro lidská práva a národnostní menšiny), PhDr. Václav Appl, JUDr. Blanka Bartíková (Ministerstvo kultury, odbor regionální a národnostní kultury, odbor médií a audiovizí), Mgr. Štěpánka Kolářová (Ministerstvo práce a sociálních věcí), Volodymyr Pohoyda, (zástupce rusínské menšiny), Martin Dzingel (zástupce německé menšiny), Ing. Petr Popov (zástupce bulharské menšiny), Mgr. Jana Černá (Magistrát hl. m. Prahy), na 4. bod programu Ing. Duong Viet Dung (zástupce Svazu Vietnamců v ČR).

Sekretariát Rady:

Mgr. Eva Holková, RNDr. Milan Pospíšil, PhDr. Andrej Sulitka.

Program

1. Informace o Následném semináři k 2. monitorovacímu cyklu plnění Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin (Praha, Lichtenštejnský palác, 15. října 2007).
2. Dotační programy resortů kultury, práce a sociálních věcí a školství, mládeže a tělovýchovy na aktivity národnostních menšin v roce 2007 a 2008.
3. Příprava První periodické zprávy o plnění závazků vyplývajících z Evropské charty regionálních či menšinových jazyků.
4. Pozdrav občanského sdružení Svazu Vietnamců v ČR.
5. Aktuální informace o Domu národnostních menšin.
6. Různé.

Jednání řídila předsedkyně Rady, D. Stehlíková. V úvodu přivítala jejího nového člena, zástupce romské menšiny Julia Klimenta, DiS, člena občanského sdružení IQ Roma Servis, ten se rovněž krátce představil.

Doplnění programu

D. Stehlíková jako čtvrtý bod programu navrhla zařadit bod nový, a to přednesení pozdravu občanského sdružení Svazu Vietnamců v ČR Radě, při příležitosti 8. výročí vzniku této organizace. O Domu národnostních menšin se bude jednat v bodě 5 a o různém bod 6.

Jmenování místopředsedy Rady

Ještě před projednáním programu předsedkyně Rady - v souvislosti s čerpáním mateřské dovolené místopředsedkyní Rady, Mgr. Andreou Baršovou - navrhla na její místo jmenovat místopředsedou Rady za veřejnou správu zmocněnce vlády pro lidská práva, Ing. Jana Litomiského. Ten projevil s návrhem souhlas a vyjádřil díky za důvěru.

Usnesení č. 62:

Předsedkyně Rady po projednání v Radě:

a) odvolává z funkce její místopředsedkyni Mgr. Andreu Baršovou, bývalou náměstkyni ministryně vlády pro lidská práva a národnostní menšiny, z důvodu čerpání mateřské dovolené;

b) jmenuje místopředsedou Rady za orgány veřejné správy Ing. Jana Litomiského, zmocněnce vlády pro lidská práva.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
19	0	1

Rada jednomyslně vyslovila souhlas s programem.

Ad 1

A. Sulitka uvedl, že seminář měl za úkol dovést druhý monitorovací cyklus v plnění závazků vyplývajících z Rámcové úmluvy. Třetí cyklus začne předložením Třetí periodické zprávy Českou republikou v roce 2009. Zápis z jednání obdrželi členové Rady spolu s pozvánkou na jednání Rady. Je také zveřejněn v aktualitách webové stránky Rady vlády pro národnostní menšiny (<http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=26274>).

Zástupci z Rady Evropy si povšimli skutečnosti, že seminář se u některých národnostních menšin nesetkal s větším zájmem (chyběli někteří členové Rady za národnostní menšiny). Zástupkyně Poradního výboru, Prof. Lidija Basta-Fleiner, rovněž zaznamenala předčasný odchod reprezentantů některých národnostních menšin ze semináře. Připomenul, že zástupkyně Poradního výboru Rámcové úmluvy v závěru semináře ocenila otevřený dialog mezi orgány veřejné správy a zástupci národnostních menšin a konstatovala, že ČR plní strategický závazek a odhodlaný přístup k naplňování Rámcové úmluvy. Jako hlavní problémy uvedla nedostatečnou komunikaci mezi centrální správou a samosprávami, což je podle ní běžný vedlejší efekt decentralizace. K bodu programu se nepřihlásil nikdo do rozpravy.

Ad 2

D. Stehlíková požádala zástupce resortů kultury, školství, mládeže a tělovýchovy a práce a sociálních věcí o informaci o dotačních programech zaměřených na aktivity národnostních menšin v jejich působnosti v roce 2007 a přípravě dotačních programů na rok 2008.

V. Appl za resort kultury (dotační program na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin) uvedl, že v současnosti resort rozesílá zbytky finančních prostředků z celkové částky na letošní rok (8 000 tis. Kč; 1 600 tis. Kč na romský světový festival Khamoro). Připomenul, že ne všechny finanční prostředky jsou beze zbytku vyčerpány, mnohdy dochází k tomu, že nejsou dodrženy podmínky dotace, nebo nejsou dodrženy proponované termíny. Pokud byly finanční prostředky využity v rozporu s podmínkami přidělení, jsou tyto prostředky předkladatelé nuceni vrátit; tyto částky se pak vrací do státního rozpočtu. V současnosti jsou intenzivně podávány žádosti o změnu rozhodnutí o poskytnutí dotace, což může být do 20. listopadu t.r. Pokud jde o rok 2008, program podpory byl již vyhlášen, a to jak na webu resortu kultury, tak na stránkách Rady, vedle toho též v časopisech Místní kultura a Veřejná správa. Uzávěrka je 30. listopadu 2007.

Ve věci čerpání prostředků na projekty pořádá ministerstvo kultury dne 15. listopadu 2007 seminář pro nestátní neziskové organizace na téma Státní dotační politika.

B. Bartíková k programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin, který administruje odbor médií a audiovizuální resortu kultury, uvedla, že i letos bylo k dispozici 30 000 tis. Kč, de facto jde o podporu periodik národnostních menšin a v menší míře o televizní a rozhlasové vysílání. Je paradoxem, že ačkoliv částka nedostačuje, nebude celá rozdělena. Do rezervy na příští rok se převádí 1 900 tis. Kč. I letos byla zaznamenána dvě porušení rozpočtové kázně, v současnosti jsou dva projekty řešeny finančními úřady (jeden polský a jeden německý). I v letošním roce byla učiněna jedna výjimka v procentech spolufinancování projektu. Pro rok 2008 je v návrhu rozpočtu uvedena stejná částka, výběrové dotační řízení má již po uzávěrce, přihlášen je 31 projekt.

Specifickým problémem je Dotační výběrová komise, která má třináct členů, z toho jenom dva členové reprezentují veřejnou správu, ostatní jsou zástupci národnostních menšin. Některé menšiny v posledním roce neposlaly své zástupce vůbec do komise (ačkoliv je samy navrhly, např. srbská menšina vůbec, ukrajinská menšina – pouze dvakrát na jednání komise, německá menšina – pouze dvakrát).

J. Kitzberger za ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy prezentoval resortní program podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy, na nějž se každoročně vyčleňuje 19 000 tis. Kč. V prvním kole v březnu 2007 byl vybrán k podpoře 41 projekt, výběr v druhém kole v září 2007 se týkal 11 projektů. Celková částka podpory v obou kolech činí 10 363 008,- Kč. Tematicky bylo výběrové řízení zaměřeno na pět okruhů:

1. Jazykové vzdělávání dětí a mládeže příslušníků národnostních menšin.
2. Vzdělávací aktivity pro děti a mládež příslušníků národnostních menšin a většinové společnosti ve vztahu k menšinovým společnostem.
3. Podpora škol s významným zastoupením žáků z etnických minorit. (Cílem vyhlášení tohoto bodu tematického okruhu je přispět k řešení problému, který vzniká základním školám, jež pracují a budou pracovat podle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, s vytvářením potřebných podmínek pro žáky ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí - především z etnických minorit.)
4. Tvorba a realizace vzdělávacích programů a výukových materiálů, které směřují k potírání rasové a národnostní nesnášenlivosti, rasismu, antisemitismu, včetně integračních projektů ve vzdělávání v oblasti romského jazyka.
5. Výzkum mapující výskyt romštiny a etnolektů češtiny s romskými specifiky.

Jedním z důvodů nečerpání dotace je bezesporu nedostatek kvalitních projektů. V rozpočtu pro příští rok bude stejná částka, resort si je vědom, že je namístě větší propagace programu a možná též jeho rozšíření (tak, aby z něho mohly čerpat podporu především školy). Jednou z možností je i snížení částky dotace, což bude zhodnoceno v příštím roce.

Š. Kolářová za resort práce a sociálních věcí prezentovala dotační program na podporu sociálních služeb a rodinné politiky, kde se nerozlišuje podle etnické příslušnosti, nýbrž podle sociálního statusu. Aktivita programu jsou zaměřeny především na Romy (specifické programy Vytváření systému terénní sociální práce a Sociální integrace vyloučených lokalit). D. Stehlíková upozornila, že toto je v agendě Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity.

Rozprava

E. Bajgerová navrhla do Výběrové dotační komise pro program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin personální změnu za romskou menšinu (za Cyrila Kokyho, bývalého člena Rady), navrhla do Komise Martinu Horváthovou, pracovníci občanského sdružení Slovo 21.

I. Zolotarev uvedl, že fungování grantové komise pro rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin je ve značné míře omezováno nízkou aktivitou členů za národnostní menšiny. Vyzval proto ostatní menšiny, aby se k tomuto problému postavily zodpovědně. Rovněž zmínil nutnost širšího náhledu při posuzování jednotlivých projektů, ne jenom účelový pohled „za vlastní menšinu“. K tomuto apelu se připojil i Š. Medzihradský. V. Skalský poukázal na příkladě semináře resortu kultury, že podobnou akci by mohlo zorganizovat i MŠMT. D. Stehlíková navrhla k této věci usnesení (viz níže).

J. Litomiský zmínil, že při návštěvách konkrétních míst se setkal s paušálním posuzováním dětí z vyloučených enkláv za mentálně retardované. Toto posuzování vyplývá z nevhodných sad verbálních testů, které jsou koncipovány pro děti se znalostí českého jazyka. Vzněl dotaz, jak pracovat s dětmi, jež neznají jazyk. J. Kitzberger k tomu vysvětlil, že v principu by k tomu nemělo docházet, otázka je velmi sledována (např. právě 13. listopadu se Velký senát evropského soudního dvoru pro lidská práva zabývá odvoláním 18 Romů z ČR v této věci). Samozřejmě nelze vyloučit konkrétní excesy. D. Stehlíková navrhla, aby se diskuse v této záležitosti přesunula do Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity.

P. Popov se otázal na dotace vůči bulharské menšině ohledně folkloru kulturních aktivit, na což reagoval V. Appl informací o podpoře 5 takových projektů bulharských občanských sdružení o celkové výši 345 tis. Kč.

A. Sulitka informoval o tom, že Nadace rozvoje občanské společnosti v polovině prosince učiní výzvu k Blokovému grantu. V prvním kole tohoto programu se žádná organizace národnostní menšiny nepřihlásila.

Usnesení č. 63:

Rada žádá jednotlivé národnostní menšiny, aby jejímu sekretariátu aktualizovaly seznamy svých zástupců ve výběrových dotačních komisích, a to do 30. listopadu t.r.

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
20	0	0

Ad 3

A. Sulitka uvedl, že Česká republika je vázána Chartou od 1. března 2007. V souladu s kontrolním mechanismem tohoto dokumentu je současně povinna do jednoho roku, tedy do 1. března 2008, předložit generálnímu tajemníkovi Rady Evropy první periodickou zprávu o plnění přijatých závazků, konkrétně o své politice vytvořené ve shodě s částí II Charty a o opatřeních přijatých k aplikaci těchto kroků z Části III. V rámci části II Charty, která se týká obecnějších závazků, jsou zahrnuty čtyři jazyky: němčina, polština, romština a slovenština. Závazky dle části III Charty se týkají polštiny, s teritoriálním omezením na Moravskoslezský kraj, okresy Frýdek-Místek a Karviná, a slovenštiny, s rozsahem po celé ČR. Vzhledem k tomu, že Česká republika je povinna předložit První periodické zprávy o plnění závazků vyplývajících z Charty do 1. března 2008, požádali jsme Vás v uplynulých dnech o zpracování stanoviska k provádění Charty. Osloveny byly také příslušné obce, města, kraje a další instituce. Termín zaslání stanoviska byl stanoven do 30. listopadu 2007.

V rozpravě se V. Skalský zmínil o možnosti, kterou ratifikace Charty znamená, tedy zřízení samostatného dotačního programu z ní vyplývajících (opakoval svůj podnět z jednání Rady dne 4. října 2005, bod 1 programu). Na to D. Stehlíková připomněla tehdejší reakci ostatních členů Rady a zmínila stávající dotační programy, které podle jejího názoru plně dostačují na implementaci Charty. A. Sulitka připomenul, že vláda při vyslovení souhlasu s ratifikací Charty přijala usnesení, že podpoří provádění Charty v obcích vyčleněním částky 5 mil. Kč na letošní rok i rok 2008. Nejde v pravém smyslu o dotační program, ale částka je poskytnuta Moravskoslezskému kraji, který finance dále přerozděluje obcím. V. Skalský doplnil, že je např. na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy specifický projekt podpory výzkumu mapujícího výskyt romštiny a etnolektů češtiny s romskými specifiky, dokáže si představit i jiné podobné projekty.

Ad 4

D. Stehlíková uvedla, že občanské sdružení Svaz Vietnamců v ČR v těchto dnech slaví 8. výročí svého trvání a v té souvislosti si dovoluje pozvat na jednání Rady zástupce této organizace, Ing. Duonga Viet Dunga, aby tlumočil Radě pozdrav Svazu. D. V. Dung poté krátce představil Svaz, který má své pobočky ve 32 městech. Zmínil i setkání s premiérem české vlády, jenž vyjádřil přesvědčení o přínosu vietnamské komunity pro ČR. Projevil přání účastnit se jednání Rady jako host a zdůraznil, že to bude mít zásadní význam pro její integraci do společnosti, Rada je podle něj vhodnou platformou pro sdělování informací o komunitě a pro ni. Vietnamci berou ČR jako svůj domov. D. Stehlíková toto potvrdila. V debatě k bodu 6 později ještě Š. Medzihorský vznesl otázku, jak je možno vietnamskou komunitu podpořit v agendě Rady, jež má své jasné vymezení. D. Stehlíková uvedla, že není pochyb o tom, že vietnamská komunita dosud nesplňuje parametry národnostní menšiny a ČR prostřednictvím resortů vnitra a práce a sociálních věcí na tuto komunitu uplatňuje režim integrace cizinců, ale právě Rada může být užitečnou platformou, kde komunita bude moci vhodným způsobem komunikovat se státní správou. Sekretariát má kontaktní informace o dvacítce vietnamských organizací a kromě toho v řadě měst a obcí (např. v Chomutově) členy výborů pro národnostní menšiny Vietnamci jsou. Statut hosta v Radě bude podle ní plně odpovídat aktuálním potřebám, nepůjde o status člena Rady. Tento názor podpořil i P. Popov, který poukázal na situaci, jež byla v hl. městě Praze.

Ad 5

J. Černá, pracovnice Magistrátu hl. m. Prahy, připomněla nedávný vývoj stran Domu národnostních menšin, který byl otevřen 21. června 2007 a organizačně zařazen pod Centrum sociálních služeb. Provoz Domu je považován za zkušební, národnostní menšiny užívají vždy po dvou kancelářích, společně jsou pak k dispozici společenský sál a výstavní prostor. Aktivně je využívají maďarská, ruská, slovenská a ukrajinská menšina. V současnosti se prověřuje, jak by měl Dům fungovat do budoucna, do konce tohoto roku by měl být vygenerován definitivní výhled do budoucna. Finanční zátěž se pohybuje mezi 5-6 mil. Kč. Je jasné, že grantový systém na podporu národnostních menšin je nutno zachovat, přičemž vedle toho je nutno zajistit prostředky na provoz Domu, včetně personálního zajištění. Vše se bude projednávat s Radou hl. města Prahy a primátorem.

D. Stehlíková v té souvislosti uvedla, že změny statusu Domu nelze vyloučit. Je důležité, že Dům se stává skutečným místem setkávání, a to nejen národnostních menšin a veřejnosti, ale i ostatních společenství. I. Zolotarev zdůraznil, že je zapotřebí vrátit se k dokumentu Koncepce politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám a otázce Komise Rady HMP pro oblast národnostních menšin a integrujících se cizinců na území HMP a pro udělování grantů v této oblasti. Podle něj je příliš mnoho záležitostí ještě ve stadiu provizoria. Na to reagovala J. Černá ujištěním, že všechny záměry budou doladěny pro příští rok. Kromě jiného se uvažuje, jak zapojit do informování o Domu odbor PR Magistrátu hl. m. Prahy. Š. Medzihorský vznesl otázku na komerční využívání Domu, které může být překážkou pro aktivity národnostních menšin. J. Černá odpověděla, že dosud není vybrán žádný záměr, jediným závazným dokumentem pro zastupitele je již zmíněná Koncepce. To potvrdil i A. Sulitka, který jednal minulý týden s radním Janečkem, do jehož agendy Dům náleží. P. Popov požádal o to, jestli by nebylo možno informace z Rady zasílat i statutárním zástupcům národnostních menšin v Domě.

Ad 6

- Zasedání výborů Rady (informace sekretariátu Rady)

Výbor Rady pro dotační politiku

A. Sulitka informoval o tom, že na jednání dne 21. června 2007 se výbor zabýval dotační politikou MK se zaměřením na aktivity národnostních menšin v letech 2007 a 2008. Na jednání dne 8. srpna 2007 se zabýval návrhem jednotlivých položek v návrhu státního rozpočtu na rok 2008 se zaměřením na podporu aktivit národnostních menšin.

Výbor Rady pro spolupráci s orgány samosprávy

Na jednání dne 19. června 2007 měl výbor na programu „Audit obcí“, ale zabýval se aktuální otázkou postavení polské menšiny, problémy komunikace Výboru pro národnostní menšiny v Třinci s vedením města a dále problémy zajištění fungování Domu národnostních menšin v Praze. Audit obcí byl přesunut na podzimní jednání výboru, které se uskuteční dne 21. listopadu t.r. Případný podklad bude předán k projednání v Radě.

- Informace sekretariátu Rady o plánované předvánoční akci „Rozličný čas vánoční“

A. Sulitka oznámil, že ve dnech 13. až 16. prosince (vždy od 13:00 do 16:00 hod.) připravuje odbor dokumentační Úřadu vlády ČR v Hrzánském paláci v prostorách 1. a 2. nádvoří předvánoční akci pro školy, děti z dětských domovů či chráněných dílen a děti zaměstnanců Úřadu vlády. Akce se bude konat pod záštitou předsedy vlády Mirka Topolánka. Záměrem je přiblížit dětem vánoční zvyky jednotlivých národnostních menšin. Vánoční zvyky, koledy

a betlémské hry předvede slovenský folklorní soubor Limbora, židovské písně zpívané v čase Chanuky přednese soubor Federace židovských obcí. Bylo by vhodné, kdyby se do přípravy akce zapojily všechny národnostní menšiny a přispěly do programu. Kontaktní osoba: Mgr. Hana Beránková, referentka odboru dokumentačního Úřadu vlády, tel.: 224 002 300, gsm: 724 202 410, e-mail: berankova.hana@vlada.cz.

- Shromáždění občanů k reakci na neonacistickou provokaci dne 10. listopadu

T. Kraus uvedl, že bohužel média svými informacemi o konfliktech mezi neonacisty a anarchisty poněkud zastínila to hlavní, solidaritu vyjádřenou takovým množstvím občanů i organizací s Federací židovských obcí a Pražskou židovskou obcí. Poděkoval za projevenou účast, shromáždění se zúčastnili – jak zaznamenal – i členové Rady, jež by měla projevovat v podobných záležitostech zvláštní citlivost.

- Informace o aktivitách slovenské menšiny

V. Skalský informoval o aktuálním průběhu projektu *Terra interculturalis*, o setkání Organizačního výboru mezinárodní konference Visegrad – Terra Interculturalis, které se uskutečnilo koncem října na zámku v Budměřicích na Slovensku. Projektu se účastní zástupci zemí Visegrádské čtyřky, mj. i národnostní menšiny. Minulý týden též proběhlo první kolokvium národnostních menšin v umělecké platformě Černá labuť. Na příští rok se též připravuje projekt „Vagón“, který má za úkol seznamovat veřejnost s pojmy *holocaust* a *odboj*. Projekt již existuje na Slovensku (zúčastnilo se jej mj. 59 tisíc žáků a studentů). V ČR by měl probíhat mezi březnem a červnem 2008, Rada bude požádána oficiální cestou o podporu. Na to reagovala D. Stehlíková nabídkou případné účasti politiků a organizací, jež se mohou na projektu zúčastnit (např. Muzeum romské kultury).

- Informace o výstavbě vzdělávacího centra a katedrály – společná aktivita ruské menšiny s pravoslavnou církví

Místopředseda Rady, I. Zolotarev prezentoval ideu zbudování duchovního centra, které by mělo být v Praze-Karlíně. Jde o projekt, na němž již delší dobu spolupracují ruské organizace s pravoslavnou církví. Vyskytl se problém s pozemky, na nichž by toto centrum mělo stát, a které jsou v gesci resortu obrany, přičemž církev je jejich nájemcem. Je nebezpečí, že zdržení může celý projekt zlikvidovat, hlavním důvodem jsou podle jeho názoru komerční zájmy o pozemky. Byl zaangažován člen Rady za resort financí. D. Stehlíková ujistila, že věc sleduje a neustane.

- 75. výročí umělého hladomoru na Ukrajině

O. Mandová podala informaci o dopisu adresovaném Poslanecké sněmovně P ČR, který se týká uvedeného 75. výročí uměle vyvolaného hladomoru na Ukrajině v letech 1932-1933. Smyslem dopisu je žádost, aby hladomor byl uznán za genocidu.

Zaznamenal: RNDr. Milan Pospíšil

Schválila: MUDr. Džamila Stehlíková

ministerně vlády pro lidská práva a národnostní menšiny
a předsedkyně Rady vlády pro národnostní menšiny